

”En utställning av korta berättelser med utgångspunkt i konstnären Ernst Josephsons schizofrena verklighet”

I konstupställningen ”Sjukdomsteckningar” på Press Stop Gallery i Götgatsbacken tar konstnären Per Josephson vidare släktingen Ernst Josephsons sjukdomsalster. Vindpiskade nätter från ön Bréhat utanför Bretagne, Rembrandt och Swedenborg i kamp över schackbrädet och Strindberg som åker på en konstnärssmocka till sopranen Jenny Linds tjugande stämma.

Konstnären Ernst Josephson (1851-1906) är idag en av Sveriges mest hyllade konstnärer. Representerad i de främsta museala sammanhang som Nationalmuseum, Göteborgs konstmuseum och mer eller mindre permanent fastmonterad på Waldemarsudde. Som ledare för de nya konstinfluenserna under slutet av 1800-talet fick Ernst utstå mängder med påhopp, internt såväl som externt.

– När jag suttit och läst alla brev som finns bevarade mellan Ernst och de olika grupperingarna som var involverade i Opponenternas kamp att förnygra konstsynen i Sverige framgår onekligen Ernsts utsatta position som Opponenternas ledare eller Fältherren om han kallades, säger Per Josephson.

Med sitt lynniga sinne och allt för stora hjärta försökte han parerar anfallen som snart blev honom övermäktiga och han föll hårt. 1887 packar han sina målarpinaler och överger Sverige för att i illa skick spolas upp på ön Bréhat utanför franska Bretagne tillsammans med den sista konstnärsvännen Allan Österlind med familj.

I stormröken över den karga ön faller Ernst fritt ned i schizofrenins oändliga nystan. Efter nätter utan slut i spiritismens anda släpper Ernst taget och överlämnar sig helt i den schizofrena verkligheten. I desperation vänder sig Österlind till de forna konstnärsvännerna i Sverige och ber om hjälp. Tillslut lyckas hans tiggeri och Ernst anländer Sverige i fullt galet tillstånd, där han senare tas om hand på hospitalet i Uppsala den 29:e december 1888.

När Ernst skriver ut sig själv från hospitalet i Uppsala den 15:e april 1889 och sätter sig på tåget mot Stockholm har han tecknat sig ut ur schizofrenins absoluta botten. Dock kommer han aldrig att återfinna sitt ursprungliga jag och de resterande åren kommer att lösas upp i intet som endast bjuder på några få tillfällen med målarpenseln i hand när Ernst slutligen somnar in nöjt nynnande sin Bellman.

– Flera av dessa teckningar hängde på väggarna under uppväxten och det intressanta är att jag inte kan minnas att jag upplevde dem galna eller förryckta under min barndom. De skakiga strecken och märkliga figurerna blev snart lika snirkliga och tjugande historier. Det är dessa och Ernsts historier som jag tecknar vidare nu, säger Per Josephson.

Konstprojektet ”Sjukdomsteckningar” genomförs i samarbete med Schizofreniförbundet. 30% av konstförsäljningen går till Schizofreniförbundet och deras arbete kring stöd och forskning om schizofreni.

Utställningen ”Sjukdomsteckningar” visas från den 25/11 – 11/12 2022
Press Stop Gallery Götgatan 34 Stockholm
Vernissage 25/11 kl. 16.30-19.00

För att boka exklusiv visning av Sjukdomsteckningarna eller boka intervju med Per Josephson: Jane Oksanen info.janemarina@gmail.com 076 883 02 92

BILAGA

Den 29:e december 1888 omhändertogs konstnären Ernst Josephson av hospitalet i Uppsala. Där får han diagnosen Schizofreni och stannar till den 15:e april 1889 då han på eget bevåg friskförklarar sig själv och tar tåget till Stockholm.

Under hela sin sjukdomsperiod tecknar han frenetiskt, något som tar fart redan under vistelsen på ön Bréhat utanför Bretagne 1887. Teckningarna är ofta utförda på enkelt papper i tusch eller blyerts/kol. Tunna, fragila linjer som binder samman figurer och skeenden i levande formationer. Antalet teckningar uppskattas till ett hundratal som kommer till under Ernsts penna i hans maniska tillstånd mellan 1887 till 1889.

Några år senare kommer Ernsts konstnärskamrat Georg Pauli erbjuda ett antal av dessa teckningar till Nationalmuseum i Stockholm men bemöts hyfsat håfullt av den dåvarande chefen Gustaf Upmark. Han hänvisar till att pappret är av för enkel kvalitet och teckningarna ”vill han helst inte kommentera”.

Teckningarna består av tunna enkla streck där Ernst visualiserar starka motiv i de ”sjukdomssyner” som uppstår livs levande för konstnärens ansträngda sinne. Ofta undertecknar han sina alster med döda konstnärers namn som han för ivriga dialoger med, Rembrandt, Velázquez, Swedenborg, Jenny Lind med många flera.

”Enligt mitt tycke är teckningarna fantastiska och jag är allt annat än ensam. Teckningarna säljs alltjämt idag frekvent på de stora auktionshusen. Nyligen hade jag ett samtal med Åmells konsthandel på Birger Jarlsgatan där många av dessa försäljningar sker då en rolig anekdot dök upp. Ernsts återkommande tilltag att signera med andras namnteckningar har vållat en hel del problem, vilket resulterat i att dessa sjukdomsteckningar är några av de mest förfalskade konstverken som florerar på marknaden.” Säger Per och fortsätter..

”Under konstprojektet 5xJosephson som jag genomförde 2021 dök dessa teckningar upp i olika sammanhang för att nu ta sin givna plats. På samma enkla papper, med förhoppningsvis lika känslofulla streck har jag tagit min släkting Ernsts teckningar vidare, dock för enkelhetens skull endast signerade av mig.”

Länk till DN:s konstrecension av 5xJosephson:

<https://www.dn.se/kultur/intressanta-linjer-mellan-slakten-josephsons-kulturman/>

Länk till pressbilder:

https://perjosephson.se/sjukdomsbilder_pressbilder/

Länk till Per Josephsons hemsida:

<https://perjosephson.se/>

Länk till Schizofreniförbundet:

<https://schizofreniforbundet.se/>